

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2026. Issue 6

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

BEMORLARNI SUN'IY OVQATLANTIRISHDA YUZAGA KELUVCHI MUAMMOLAR VA ULARNI HAL QILISHDA HAMSHIRANING O'RNI

BOLTAYEVA NIGORA

Qo'qon JST Hamshiralik ishi kafedrası o'qituvchisi

boltayeva.nigora@gmail.com

Annotatsiya

Sun'iy ovqatlantirish organizmning fiziologik ehtiyojlarini tabiiy yo'l bilan qondirish imkoni bo'lmagan hollarda bemorning oziqlanish holatini saqlab qolish va yaxshilashning muhim usullaridan biri hisoblanadi. Biroq enteral va parenteral oziqlantirish usullaridan foydalanishda turli asoratlar yuzaga kelishi mumkin. Mazkur tezisda sun'iy ovqatlantirish jarayonida kuzatiladigan muammolar, ularning kelib chiqish sabablari hamda ularni bartaraf etishda hamshiraning tutgan o'rni tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: sun'iy ovqatlantirish, enteral oziqlantirish, parenteral oziqlantirish, aspiratsiya, hamshiralik parvarishi, zond, infeksiya, metabolik buzilishlar.

Kirish

Sun'iy ovqatlantirish bemorning energiya va oziq moddalariga bo'lgan ehtiyojini qondirish maqsadida maxsus usullar yordamida oziqlantirishni anglatadi. Hozirgi kunda intensiv terapiya bo'limlari, reanimatsiya, nevrologiya, onkologiya, gastroenterologiya va jarrohlik amaliyotida keng qo'llaniladi.

Sun'iy ovqatlantirishning asosiy turlari:

1. Enteral oziqlantirish;
2. Parenteral oziqlantirish;
3. Kombinatsiyalangan oziqlantirish.

Ayniqsa insult, koma, disfagiya, qizilo'ngach kasalliklari hamda og'ir jarrohlik amaliyotlaridan keyingi bemorlarda sun'iy ovqatlantirish muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqot maqsadi

Sun'iy ovqatlantirishda yuzaga keluvchi asoratlarni aniqlash va ularning oldini olish hamda bartaraf etishda hamshiraning rolini baholash.

Materiallar va usullar

Mazkur ishda ilmiy adabiyotlar, xalqaro klinik tavsiyalar hamda hamshiralik amaliyotida qo'llaniladigan zamonaviy yondashuvlar tahlil qilindi.

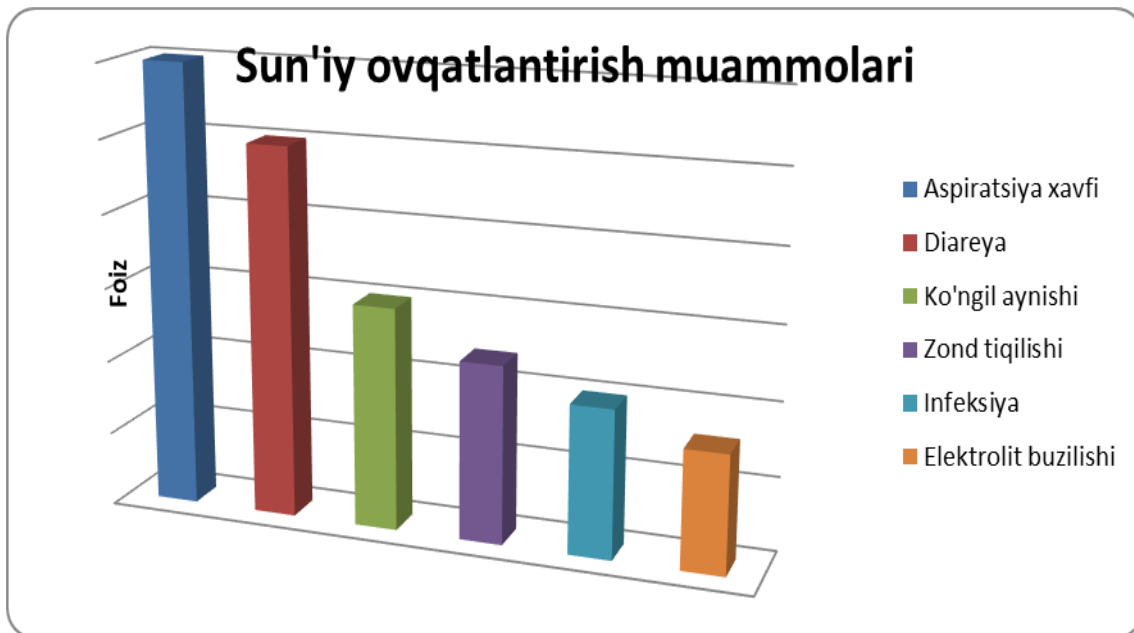
Tahlil davomida enteral oziqlantirish olayotgan bemorlarda uchraydigan asoratlar va ularni bartaraf etish mexanizmlari o'rganildi.

1-jadval Sun'iy ovqatlantirishda kuzatiladigan asosiy muammolar

Muammo turi	Uchrashish darajasi (%)
Aspiratsiya xavfi	30
Diareya	25
Ko'ngil aynishi va qusish	15
Zondning tiqilib qolishi	12
Infeksiya	10

Elektrolit buzilishlari 8

Jadval natijalaridan ko'rinadiki, eng ko'p uchraydigan muammo aspiratsiya hisoblanadi. Ushbu holat oziq moddalarning nafas yo'llariga tushishi natijasida rivojlanib, pnevmoniya kabi jiddiy asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Natijalar va muhokama

Tadqiqot natijalari sun'iy ovqatlantirish vaqtida hamshiralik kuzatuvining muhimligini tasdiqlaydi.

Hamshira quyidagi vazifalarni bajarishi lozim:

Zondning to'g'ri joylashganligini tekshirish;

Oziqlantirish tezligini nazorat qilish;

Bemorning tana haroratini kuzatish;

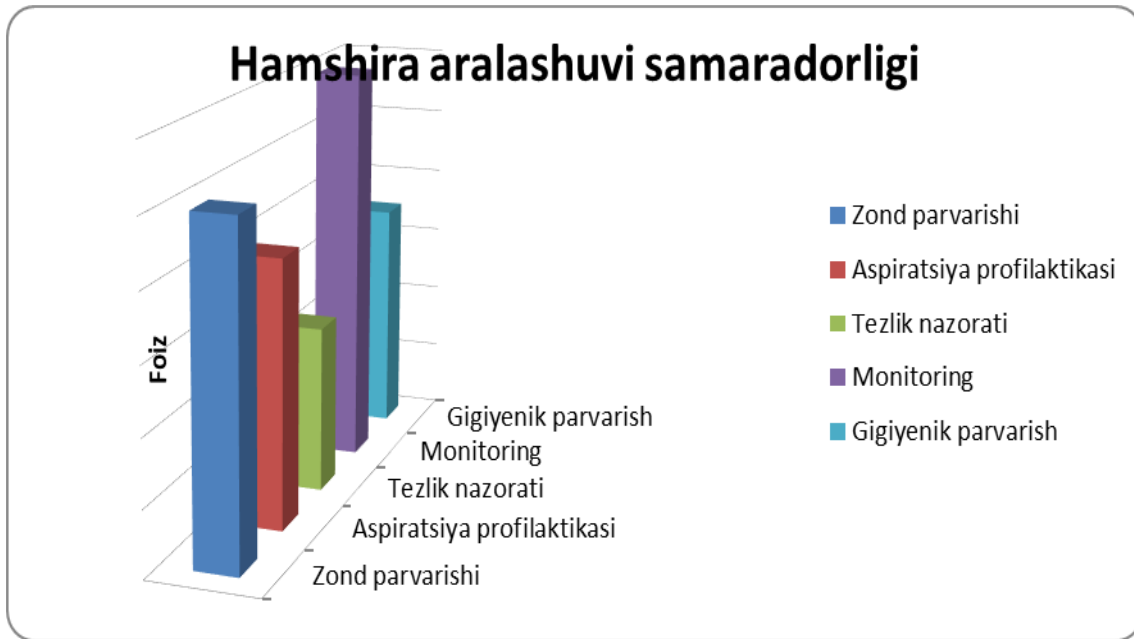
Suv-elektrolit muvozanatini baholash;

Oshqozon qoldiq hajmini aniqlash;

Og'iz bo'shlig'i gigiyenasini ta'minlash.

2-jadval Hamshiraning muammolarni bartaraf etishdagi samaradorligi

Hamshiralik aralashuvi	Samaradorlik (%)
Zond parvarishi	90
Aspiratsiya profilaktikasi	88
Oziqlantirish tezligini nazorat qilish	85
Bemor holatini monitoring qilish	92
Gigiyenik parvarish	87

Hamshiralik aralashuvlarining samaradorligi

Monitoring ko'rsatkichlari bemorning umumiy holatini baholashda eng muhim omillardan biri ekanligi aniqlandi. Shuningdek, hamshiraning bilim va amaliy ko'nikmalari asoratlar sonini kamaytirishda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Sun'iy ovqatlantirish bemorlarning hayotini saqlab qolish va tiklashda samarali usul hisoblanadi. Ammo ushbu jarayon turli asoratlar rivojlanish xavfi bilan kechadi. Hamshiralarning malakali kuzatuv, o'z vaqtida amalga oshirilgan profilaktik choralar va sifatli parvarish bemor xavfsizligini ta'minlash, davolash samaradorligini oshirish hamda kasalxonada davolanish muddatini qisqartirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Potter P.A., Perry A.G. Fundamentals of Nursing. Elsevier, 2021.
2. Kozier B. Fundamentals of Nursing. Pearson, 2022.
3. ASPEN Clinical Guidelines for Nutrition Support, 2020.
4. ESPEN Guidelines on Clinical Nutrition, 2021.
5. WHO Patient Safety Curriculum Guide, 2021.
6. O'zbekiston Respublikasi SSV hamshiralik ishi bo'yicha klinik tavsiyalari.